

Rozdíl mezi konstituční a klinickou homeopatií

Konstituční typ každého člověka je dán souhrnem jeho mentálních a fyzických vlastností. Podle nich je pak možné určit takzvaný homeopatický konstituční typ. Praktické využití znalosti, o jaký konstituční typ se u daného pacienta jedná, je nesmírné. Podáváním konstitučního léku můžeme totiž úspěšně léčit celou řadu nemocí, bez ohledu na to, o jakou klinickou diagnózu se v dané chvíli jedná. Konstituční typ člověka se může ovšem v průběhu života spontánně změnit, například proděláním těžkého onemocnění. Určit konstituční typ pacienta je záležitostí pro zkušeného homeopata a dokonce i praktikující homeopaté raději požádají kolegu nebo kolegyni, aby jejich konstituční typ určili, neboť nezaujaté sebehodnocení, které je pro správné určení konstitučního typu nezbytné, není v silách většiny z nás, jelikož sami sebe vidíme vždy poněkud zkesleně.

Pro účely homeopatické samoléčby se tedy přidržíme druhé možnosti, kterou homeopatie nabízí, tedy klinické nebo též symptomatické léčby. Při symptomatické léčbě se účinné homeopatikum vyhledá snadno a rychle na základě porovnání uváděných informací se skutečným stavem pacienta, respektive s jeho objektivními i subjektivními potížemi. Při porovnávání jednotlivých popisů se skutečným stavem nemocného mějte na paměti, že zdaleka ne všechny uváděné symptomy se musejí nutně projevat u každého pacienta. Je totiž zcela běžné, že se projevují jen některé z uváděných příznaků! Neměly by se však vyskytovat žádné výrazné potíže, které v daném popisu uvedeny nejsou a do obrazu léku tedy nezapadají.

Důležité je i vyhodnocení modalit, tedy vnějších faktorů, které se projevují buď zlepšováním, nebo naopak zhoršováním existujících potíží. Těmito modalitami mohou být například zlepšení nebo zhoršení v určitou denní dobu. Typické je například zhoršení pacienta po půlnoci (*Arsenicum album*), zhoršení potíží po ránu (*Nux vomica*), zhoršení hlukem, ostrým světlem a otřesy (*Belladonna*), zlepšením mírným pohybem na čerstvém vzduchu, zhoršení v zatuchlé nebo přetopené místnosti (*Pulsatilla*) a další.

Pokud se vám nepodaří nalézt shodu mezi skutečným stavem pacienta a uváděnými informacemi, pak zvolte léčbu komplexním (směsným) homeopatikem, je-li k dispozici, nebo se obraťte na odborníka, nejlépe lékaře-homeopata. Je totiž možné, že pro léčbu bude třeba použít homeopatikum, které není mezi vybranými přípravky uvedeno, ať již z důvodu jeho nedostupnosti na českém trhu, nebo protože se pro léčbu daných potíží využívá spíše okrajově.

Co obsahují homeopatika?

Homeopatické léky je možné zakoupit v nejrůznějších lékových formách. V České republice a na Slovensku se nejčastěji setkáváme s globulemi, což

jsou drobné kuličky vyrobené ze třtinového a mléčného cukru. Dále jsou k dispozici tablety, které kromě cukru obsahují další látky, především škrob a stearan hořečnatý. K dispozici jsou i čípky pro miminka, příkladem je směsné homeopatikum Viburcol. Tyto čípky jsou vyrobeny, jak je pro tuto lékovou formu obvyklé, ze ztuženého tuku. Na trhu je i nosní sprej Euphorbium Compositum-HEEL využíváný při rýmě a senné rýmě, který obsahuje jako pomocné látky vodný roztok kuchyňské soli, benzalkonium-chlorid, dihydrát dihydrogenfosforečnanu sodného a dihydrát hydrogenfosforečnanu sodného. Výrobce tohoto homeopatika, firma Heel, by se měl vážně zabývat změnou receptury, neboť tento jinak výborný přípravek není „díky“ přídatným látkám tak úplně nevinný a rozhodně by se neměl užívat dlouhodobě.

Jako poslední z forem běžně dostupných homeopatik uvedme kapky pro perorální užití, které obsahují vodu a etylalkohol. Příkladem homeopatických kapek může být Lymphomyosot, s úspěchem používaný při léčbě zduření lymfatických uzlin a cest, ale také například při léčbě lymeské boreliózy.

Daleko důležitější než výše uvedený výčet pomocných látek jsou však vlastní léčivé informace homeopatik. Od nich, respektive od výchozí přírodní substance, která byla pro přípravu homeopatika použita, se pak odvozují názvy jednosložkových homeopatik. Vedle názvu výchozí substance bývá ještě uvedeno číslo a písmeno (případně písmena) označující stupeň a postup ředění, takzvanou potenci homeopatika, u které se nyní zastavíme.

Potence homeopatických léků

V kapitole Tři pilíře homeopatie jsme již na termín potence homeopatik naráželi. Povězme si o nich nyní něco více. Řekli jsme, že ředění matečné tinktury probíhá postupně, v jednotlivých krocích. Po ředění následuje vždy dynamické protřepávání kapaliny, při které dochází k přenosu léčivých informací výchozího materiálu (rostliny, minerálu, kovu apod.) na molekuly nosiče, tedy směs alkoholu a vody. Při tomto opakovaném protřepávání (dynamizaci) se současně zvyšuje vibrační frekvence homeopatika. Obecně platí, že homeopatika nízkých potenci, např. D3, D5, 5CH, D6, podáváme častěji (3× denně i častěji), zatímco homeopatika potenci středních, třeba 9CH, D12, 15CH nebo 30CH, stačí podávat jedenkrát až dvakrát denně, někdy jen jedenkrát až dvakrát za týden. Potence vysoké, např. D200 (dvousté decimální) nebo 1M (tisící centesimální ředění) obvykle postačí aplikovat jedenkrát za měsíc i delší dobu. Tyto rozdíly v četnosti podávání vedou často k chybné interpretaci potence (síly) homeopatik. Zde je třeba odmítnout tvrzení, že homeopatika vysokých potenci působí dlouhodobě. To je omyl. Působí úplně stejně jako homeopatika potenci nízkých, ani o vteřinu déle. Rozdíl je v délce trvání reakce organismu na dávku homeopatika. Ta je u vysokých potenci opravdu

podstatně delší než u potencí nízkých. Nicméně délka působení a délka reakce na podání homeopatika jsou dvě zcela odlišné věci. Přibližme si to na ilustrativním příkladu. Představte si, že jste vystoupali do zvonice kostela a stojíte vedle obrovského šestitunového zvonu. Máte s sebou polévkovou lžičku a pětikilové kladivo. Klepnete-li do zvonu lžičkou, uslyšíte zvuk, který po několika vteřinách zcela zanikne. Uhodíte-li však do zvonu kladivem, rozezvučí se třeba na celou minutu, možná i dvě. A citlivý přístroj bude vnímat chvění zvonu vyvolané úderem kladiva klidně ještě půl hodiny. Délka působení obou předmětů na zvon byla přibližně stejná (kratičký úder), ale doba reakce zvonu, kterou tyto impulzy vyvolaly, se velmi lišila.

Při volbě vhodné potence homeopatika se homeopaté orientují podle vitální síly pacienta. Ta je nejsilnější u dětí, nejslabší u těžce nemocných seniorů. Proto se dětem a dokonce i kojencům bez problémů a s úspěchem předepisují homeopatika vysokých potencí (D200 nebo 200CH). Na druhé straně, při léčbě velmi oslabených jedinců a seniorů je třeba se vysokým potenciám úzkostlivě vyhnout. V této souvislosti upozorňuji na knihu *Homeopatický přístup k léčbě rakoviny* autorů Ramakrishnana a Coulterové jako na poněkud pomyšlenou a do jisté míry i nebezpečnou. Právě stupňováním potencí v průběhu léčby, často až na ředění 10M (tedy desetitisící centesimální ředění) u nemocných rakovinou, jak doporučuje Ramakrishnan, může vést u jedinců s velmi oslabenou životní silou k fatálním koncům. Ramakrishnan bohužel nepochopil, že pětikilovým kladivem může bez obav bušit do šestitunového zvonu, ale z rolničky udělá těžké kladivo placku.

Homeopatický manuál je založen na používání potencí nízkých a středních, které jsou naprosto bezpečné, a přitom účinné.

Jednosložková a vícesložková homeopatika

Klasická homeopatie uznává jen používání takzvaných jednosložkových homeopatik, tedy léků připravených z jediné výchozí substance, třeba včelího jedu (homeopatikum Apis nebo Apisinum), rostliny rulíku zlomocného (homeopatikum Belladonna) a podobně. Je nepochybné, že přesně zvoleným jednosložkovým homeopatikem v přesně určené potenci dosáhneme výrazného léčebného efektu, neboť léčivá síla jednosložkového homeopatika není nijak rušena a ovlivňována přítomností homeopatik dalších. To ovšem platí za jednoho, a bohužel vůbec ne snadno naplnitelného, předpokladu. Totiž že symptomy onemocnění nejsou ovlivněny předchozí nebo souběžnou medikamentózní léčbou a také že homeopat je natolik zkušený, že dokáže spolehlivě určit potřebné homeopatikum. Jenže například v situaci, kdy je obraz nemoci pozměněn dlouhodobým podáváním alopatických léků, není vůbec zřejmé, zda vyhodnocujeme primární příznaky onemocnění, nebo už vedlejší účinky

podávaných alopatických léčiv. Budeme-li postupovat dogmaticky a ve sto procentní shodě se zákony klasické homeopatie, můžeme zkoušet metodou pokusu a omylu jedno homeopatikum za druhým. A čas běží a běží a pacientovi je hůř a hůř...

Jelikož léčba jedním jediným homeopatikem je a vždy bude doménou erudovaných homeopatů, kteří si ovšem za svoje kvalifikované služby účtují nemalý peníz, objevila se na trhu pro běžné smrtelníky dobře použitelná homeopatika směsná neboli komplexní. Věci se mají tak, že například při použití směsného přípravku Angin-Heel zabere při léčbě angíny nebo virového onemocnění u jednoho pacienta Belladonna, u druhého Apis a u dalšího třeba Phytolacca decandra, u jiného Arnica a u dalšího zas Calcarea sulfurica. Která složka je v tom či onom případě nositelem léčebného úspěchu dosaženého použitím směsného přípravku, se sice nedozvíme, důležitější však je, že homeopatikum pomohlo. Je pravdou, že při použití vícesložkového homeopatika může být léčebný účinek poněkud omezen přítomností dalších komponentů, tedy jakýmsi informačním šumem. Vysoká pravděpodobnost dosažení uspokojivého účinku však tuto možnou nevýhodu více než plně kompenzuje. Navíc mohou jednotlivé složky komplexních homeopatik působit i komplementárně, což může být dokonce výhodou směsných přípravků. Také z tohoto důvodu uvádíme v Homeopatickém manuálu na prvním místě vždy přípravky komplexní, případně doporučenou směs homeopatik jednosložkových a teprve poté jednotlivá jednosložková homeopatika, jejichž cílené použití musí být podpořeno shodou reálně existujících symptomů s uvedeným popisem.

Použití směsných homeopatik lze přirovnat ke střelbě z brokovnice. Tou zasáhnete letícího holuba (mám na mysli střelbu na asfaltové terče, ne na moje opeřené bratry a sestry, aby bylo jasno) s daleko větší pravděpodobností než vzduchovkou nebo kulovnicí. Na různé záněty můžete s úspěchem použít směsné homeopatikum Traumeel v tabletách nebo lokálně nanášenou homeopatickou mast Traumeel S a ve většině případů budete s účinkem a výsledkem léčby velmi spokojeni. Připomeňme, že homeopatiky záněty nepotlačujeme, nýbrž jimi podporujeme imunitní systém, který si pak vyřídí účty s přemnoženými mikroby a nakonec ještě „uklidí“ nahromaděné homotoxiny. Pochopitelně je možné pro léčbu zánětu využívat i jednosložková homeopatika, pokud se podaří nalézt shodu mezi projevenými symptomy a modalitami a popisem uvedeným u některého z navrhovaných homeopatik.

To, že homeopatickou léčbu závažných onemocnění je třeba provádět na základě principů klasické homeopatie, která předpokládá léčbu jedním jednosložkovým homeopatikem, případně jeho alternace s homeopatikem komplementárně působícím, nikterak nezpochybňuji. Při homeopatické samoléčbě běžných onemocnění však nemůže být proti komplexním homeopatikům nebo homeopatickým soupravám HomSet® námitek. V zásadě platí,

že můžete používat současně více homeopatik, zejména v těch případech, kdy se nemůžete s jistotou rozhodnout pro přípravek jediný.

Pro odborníky pak doporučujeme knihu profesora Abdura Rehmana *Encyclopedia of Remedy Relationships in Homeopathy*. Zde jsou detailně popsány vztahy mezi různými homeopatiky a také vztahy mezi homeopatiky a potravinami či nápoji, které jednou podporují, jindy snižují účinnost homeopatické léčby. Tato nesmírně užitečná kniha zatím do češtiny přeložena nebyla, je však k dispozici nejen v angličtině, nýbrž i v němčině a francouzštině.

Homeopatická léčba akutních onemocnění

Akutními onemocněními se rozumí náhle propukající zdravotní potíže, které mají přirozenou tendenci k samovolnému vyléčení (pokud je vitalita nemocného na přiměřeně vysoké úrovni), případně přecházejí do chronické fáze, pokud je životní síla oslabená. V krajním případě, u značně oslabených osob, mohou akutní onemocnění vést až k úmrtí nemocného. Homeopatická léčba akutních onemocnění působí překvapivě rychle. Navíc platí, že čím dříve homeopatikum podáme, tím lépe. Pokud se nechcete spolehnout „jen“ na homeopatii, můžete samozřejmě podávat homeopatika souběžně s alopatickými léky, které předepsal lékař. Tento postup sice mnozí homeopaté odmítají, ale pragmaticky vzato, podávat homeopatika navíc je rozhodně lepší variantou než spoléhat pouze na prostředky školské medicíny. Četnost podávání homeopatik v akutních stavech zachycuje tabulka uvedená v kapitole *Podávání homeopatických přípravků*.

Homeopatická léčba chronických onemocnění

Chronická onemocnění jsou často „tvrdými oříšky“ a úspěšná homeopatická léčba je značně závislá na schopnostech homeopata. To, že školská medicína je při léčbě chronických onemocnění schopna docílit v lepším případě částečného potlačení některých projevů chronické nemoci (čímž však problém dále prohlubuje), je obecně známo. Homeopatie bývá při léčbě chronických onemocnění nesrovnatelně úspěšnější, neboť cílí na podstatu problému, ne projevy nemoci, byť tyto projevy používá jako vodítka při volbě léku. Pokoušet se o homeopatickou samoléčbu chronických chorob je sice možné, ale bez hlubších znalostí principů homeopatie zde velká naděje na úspěch není. V čem spočívá obtížnost homeopatické samoléčby chronických onemocnění? V první řadě je nutné pochopit miasmatickou podstatu onemocnění. Pokusíme se alespoň ve značně zjednodušené formě naznačit, o co se jedná. Jako miasma se označuje jistá úroveň oslabení organismu projevující se specifickým stupněm destrukce orgánů a tkání. Homeopaté si při definování

jednotlivých miasmat pomohli názvoslovím známých chorob, to ale vůbec neznamená, že dotyčná osoba těmito nemocemi trpí nebo kdy trpěla. Názvy miasmat však naznačují hlavní motiv chronického onemocnění. Tak například u miasmatu psora (svrab) to jsou kožní onemocnění, často spojená s pocity intenzivního svědění. Přitom se může jednat i o onemocnění zhoubné, projevující se především na kůži. Bylo by velkým zjednodušením tvrdit, že miasmatická zátěž psora indikuje nutně podání homeopatika Psorinum (které se mimochodem připravuje právě z roztočů zákožky svrabové, která skutečně bývá přítomna u nemocných trpících svrabem). To bychom se dopustili chyby v důsledku povrchního úsudku. Jako je přítomnost roztočů zákožky svrabové pouze sekundárním symptomem, respektive důsledkem vnitřního oslabení organismu, stejně tak je miasmatická zátěž vnitřní zátěží organismu, byť se většinou symptomaticky manifestuje na kůži. Miasma psora spočívá v chronickém oslabení životní síly, ke kterému dochází v důsledku soustavného potlačování kožních vyrážek a kožních nemocí. Tím, že k tomuto potlačování docházelo a dochází po celé generace, stává se toto miasma dědičným, což je naprosto v souladu s principy epigenetiky, vědního oboru, který se mj. zabývá studiem vnějších vlivů na genom živých organismů.

Drtivá většina alopatických léků svojí schopností potlačovat nepříjemné příznaky onemocnění bohužel výrazně přispívá k tomu, že prakticky za všemi chronickými nemocemi stojí, mimo dalších miasmatických zátěží, též miasma psora. Miasmat je ovšem více, jmenujme ještě dvě hlavní, tedy syfízu (má symptomatický vztah ke kapavce) a syfilis (což je nejzoubovnější miasma, které je charakterizováno degenerací a rozpadem tkání, vznikem rakoviny a celkovým marasmem organismu). Kromě těchto základních miasmat se v moderní homeopatii definují ještě miasmata vedlejší, například miasma tuberkulózy (má vztah k rodové zátěži na plicní onemocnění a kožní ekzémy), cholery nebo malárie. Homeopat musí umět nalézt lék, který zapůsobí na miasmatické „rozladění“ životní síly a současně pokrývá symptomaticky obraz choroby.

Princip léčby jak chronických, tak i takzvaných nevy léčitelných nemocí je tedy křišťálově průzračný, byť v jednotlivostech může být komplikovaný. Vždy však musí jít o vyvedení pacienta z miasmatické pasti postupnými kroky (sekvencí podávání homeopatik). Začíná se od nejvíce devastujícího miasmatu, které je přítomno (například od syfilidy nebo syfízy) a postupuje se k prvotnímu miasmatu (psora) až do úplného uzdravení.

Opustíme nyní téma chronických a takzvaných „nevy léčitelných“ chorob, jejichž léčba by měla být svěřena do rukou zkušeného homeopata (slovo „homeopat“ zahrnuje samozřejmě i homeopatky, jejichž homeopatická intuice předčí o několik koňských délek intuici mužskou), a pojďme se podívat, jak prakticky postupovat při homeopatické léčbě běžných onemocnění.